

3. Романенко В.Д. Основы гидроэкологии. – К.: Генеза, 2005. – 664 с.

4. Клименко О.М. Екологічна оцінка якості води озера Білого Рівненської області / О.М. Клименко, А.М. Петрук // Вісник Національного ун-ту водного господарства та природокористування. Серія сільськогосподарські науки. – 2011. – Вип. 2(54). – С. 103-111.

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНИХ ПРОПОЗИЦІЙ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Прасул Ю.І., Свір Н.В.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Безліч інформаційних сайтів несуть інформаційний потік щодо пропозицій відпочинку, туризму, екскурсій у різних місцевостях. В основному, переважає інформації щодо відпочинку закордоном. Що стосується Харківської області, то значно у меншому обсязі, але без ускладнень можна знайти екскурсійні пропозиції.

Серед туристичних операторів та агентів найчастіше пропонують свої послуги такі організації: «Навігатор-Україна», «Отдых на все 100%», «Дикари», «Color-travel», «Marina Express», «Miko-tour», «Sa-turn-travel», «Gelena tour», «Оберег-тур». Особливою різноманітністю на загальному фоні виділяються пропозиції туристичного оператора «Навігатор Україна». Автобусні екскурсії, що він пропонує, охоплюють майже всі адміністративні райони Харківської області. Пропозиції туристичної компанії «Дикари» зорієнтовані на індивідуальний підхід, тому теж відрізняються широтою пропозицій. Найчастіше екскурсійні тури проходять такими районами Харківської області: Богодухівський, Золочівський, Краснокутський, Ізюмський, Валківський, Зміївський, Чугуївський. Неохопленими екскурсійною діяльністю залишаються половина адміністративних районів області, серед них Лозівський, Близнюківський, Коломацький, Зачепилівський, Куп'янський, Борівський, Сахновщинський та інші райони Харківської області.

Об'єктну сутність екскурсійних пропозицій становлять, в основному, музеї, меморіальні комплекси, у супроводі активних видів дозвілля (як мінімум, пікнік, дегустація, майстер-клас тощо). І знову на цьому поприщі передові позиції займає туристичний оператор «Навігатор Україна», який майже до всіх своїх пропозицій включає інтерактивні елементи. Серед екскурсійних об'єктів найчастіше пропонують екскурсії до садиб Краснокутського та Богодухівського районів, Національного літературно-меморіального музею Г. С. Сковороди, Пархомівського історико-художнього музею тощо. Серед найцікавіших об'єктів (що ще неактивно задіяні у туристичній галузі) можна відмітити покинуту військову зенітно-ракетну базу у сел. Есхар, недобудоване містечко атомників у с. Борки Зміївського району, інститут іоносфери. Це все пропозиції туристичної агенції «Дикари». Не відрізняються значно від існуючих пропозицій й інших туристичних організацій. Територіальний аналіз існуючої мережі екскурсійних маршрутів показав значну нерівномірність в охопленні

районів. Дуже часто невідвідуваність певних адміністративних районів не пов'язана з природним та історико-культурним потенціалом, а напряду пов'язана з транспортною доступністю, в основному зі станом автомобільних шляхів сполучення. У такій ситуації опинилися Вовчанський, Дворічанський, Балаклійський райони. Зі значною віддаленістю від обласного центру – місця формування основних екскурсійних потоків – пов'язана складна ситуація у Сахновщинському, Кегичівському, Лозівському, Близнюківському та ін. районах області.

Аналіз туристичних ресурсів Харківської області та рівня їх залучення до екскурсійно-туристичної галузі показав значну невідповідність цих двох показників. Харківська область, маючи багатий потенціал, може ще боротися за туристичні потоки. Але при цьому існують значні проблеми, які перешкоджають розвитку туризму в Харківській області:

- висока ціна та середня якість туристичних послуг, що надаються, їх загальна невідповідність світовим, європейським зокрема, стандартам;
- низька якість транспортної інфраструктури, особливо стану покриття автомобільних шляхів сполучення; невідповідність навіть середньому показнику по Україні, хоча і характеризуються густою їх мережею;
- незадовільний стан збереженості окремих пам'яток архітектури національного значення;
- несприятливе геополітичне положення;
- відсутність потужної інформаційної підтримки у засобах масової інформації тощо.

У такій ситуації, в умовах значної конкуренції і відкритості територій для туристів, є необхідність у перспективі проаналізувати можливості Харківської області з точки зору її конкурентоспроможності.

РЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Філоненко О.С.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Сучасна демографічна ситуація в Україні, враховуючи її кризовий стан, потребує детального аналізу, адже демографічні процеси безпосередньо впливають на соціально-економічний розвиток будь-якого регіону. Для більшості регіонів України характерний такий процес як старіння населення, що в свою чергу збільшує навантаження на працездатних осіб. Також негативний вплив на демографічні процеси має зовнішня міграція населення, яка знижує соціально-економічні показники регіонів, адже мігрують переважно люди працездатного віку. Не слід також забувати про військові дії на сході країни, зниження рівня життя населення, зростання первинної захворюваності та стабільно високої смертності населення від хвороб, особливо серцево-